

[CONSTANTIJN HUYGENS] (OOSTEEKLO)
AAN [AMALIA VAN SOLMS (BREDA?)]
15 JULI 1645
4023

Vervolg op Huygens' brief van 14 juli 1645 (Worp 4, nr. 4019, pp. 173-174).

Samenvatting: Huygens beschrijft, na enig militair en diplomatiek nieuws, hoe hij Frederik Hendrik het verslag voorlas van de ontvangst van Amalia in Roosendaal, waarbij musici uit Antwerpen speelden.

Het is niet direct duidelijk waarheen Huygens de brief adresseerde. Zijn brief aan Amalia van 14 juli 1645 (Worp 4, nr. 4019, pp. 173-174) suggereert dat Amalia zich in Breda bevond, hetgeen goed te rijmen is met een ontvangst te Roosendaal.

Huygens schreef opnieuw op 17 juli 1645 (Worp 4, nr. 4029, pp. 176-177).

Primaire bron: Den Haag, Kon. Huisarch., Inv. A14, Afd. XIII, nr. 18C, nr. 1, dl. 3, nr. 138: brief (dubbelvel, 15x20cm, abc*-; autograaf).

Vroegere uitgave: Worp 4, nr. 4023, p. 175: onvolledig (L'enemi a pris ... attendent le moins.>, <L'escoulette ... en rioyent souvent.>), rest samengevat.

Namen: Gaspar de Bracamonte y Gusman (graaf van Peñeranda); Johan Wolfert van Brederode; Frederik Hendrik; Karel IV van Lotharingen; Jacob Lus; Henry II van Orléans (hertog van Longueville); Ottavio Piccolomini.

Plaatsen: Antwerpen; Münster.

Glossarium: musique (muziek); trompette (trompetter).

Transcriptie

Au Camp à Oost-Eeckeloo, le 15 Juillet 1645.

L'enemi a pris plaisir à paroistre à ce matin aveq bonnes troupes de cavallerie et infanterie devant le quartier de Monsieur de Brederode, mais sans autre effect que d'avoir donné le passetemps de quelques petites escarmouches légères aux plus eschauffez. Cela s'appelle 'bonne mine à mauvais jeu,' car, en effect, tout ce qu'ils peuvent faire c'est de fournir à une bonne défensive, du long de ses canaulx, où ils tracassent et voltigent aveq des changemens de lieu en | b | lieu incompréhensibles, alarmez à ce qu'il paroist de beaucoup d'avis variables et incertains, qui les mettent en ombrage de tous costez, jusques à ce qu'une fois on les surprenne où ils s'y attendent le moins.

Le Duq de Lorraine enfin ne bouge, et cependant des gens de condition et affidées tesmoignent de pardelà, qu'il s'est obligé de joindre Piccolomini, et est une merveille à veoir, comme ce pauvre peuple le souhaite parti, mesmes au hazard de leur propre perte, de laquelle ils semblent vouloir plustost nous avoir l'obligation, qu'à ces brigands, qui, sous ombre de secours, leur font des maux qu'ils ne sçauroyent jamais attendre de nos mains. | c |

Le trompette Lus vient d'arriver du voyage qu'il a fait d'Anvers à Munster, en conduisant le Comte de Peñeranda, Premier Plénipotentiaire d'Espagne au traité de la Paix. Son nom de famille est *Don Gaspar de Bracamonte*, homme sensé et grave, et tenant plus du prestre que de la profession militaire.

L'Escoutette de Rosendal m'envoye par exprès un récit de la reception que ceux d'icelle place ont faite à Vostre Altesse, sans oublier mesme une copie de la harangue qu'il leur a faite à l'abord. Outre l'arc triomphal au Pont de Roses et de fleurs et l'excellente musique d'Anvers. L'entrée de Monsieur de Longueville à Munster ne peut rien avoir eu de pareil. J'ay demeuré, je pense, plus d'un gros quart d'heure à lire ceste lettre à Son Altesse, que de longtemps, je dis de beaucoup d'années, je n'ay pas veu rire de si bon cœur, nommément, en se représentant comme ceste merveilleuse musique accompagnoit le carosse de Vostre Altesse tout du long du chemin. Son Altesse juge vivement de la bonté de ladite musique en ce que l'historien dit que Vos Altesse la trouvoyent si bonne 'qu'elles en rioyent souvent.'

Vertaling

In het kamp bij Oosteekloo, 15 juli 1645.

De vijand heeft er behagen in geschept vanochtend met een flinke hoeveelheden cavalerie en infanterie voor het kwartier van de heer [Johan Wolfert] van Brederode te verschijnen, maar met als enig resultaat enkele heethoofden gelegenheid te hebben gegeven voor wat lichte schermutselingen. Dat noemt men ‘mooi kijken bij slecht spel’ want, daadwerkelijk, alles wat ze kunnen doen is zorg dragen voor een goede verdediging, over de volle lengte van de grachten, waar zij zich kwellen en verwarren met onbegrijpelijke veranderingen van plaats tot plaats, gealarmeerd door, naar het lijkt, een veelvoud van verschillende en onzekere meningen, welke hen aan alle kanten in het nadeel brengen, totdat wij hen een keer dáár zullen verrassen waar zij het het minst verwachten.

Hertog [Karel IV] van Lotharingen blijft nog steeds op zijn plaats, en ondertussen getuigen betrouwbare mensen van stand aldaar dat hij verplicht is zich bij [Ottavio] Piccolomini te voegen, en het is een wonder te zien hoezeer dat arme volk wenst dat hij vertrekt, zelfs met het risico van hun eigen verlies, dat ze liever ons lijken te gunnen dan die schurken, die hun onder het voorwendsel van veiligheid schade berokkenen die ze van ons nooit zouden kunnen verwachten.

De trompetter [Jacob] Lus is zojuist teruggekeerd van zijn reis van Antwerpen naar Münster, ter begeleiding van de graaf van Peñeranda, eerste gevolmachtigde van Spanje inzake het vredesverdrag. Zijn familienaam is Gaspar de Bracamonte [y Gusman], een verstandig man, ernstig en meer met het voorkomen van een priester dan een beroepsmilitair.

Het luistervinkje van Roosendaal [***] zendt mij per expresse een verslag van de ontvangst die de magistraat van die stad u heeft bereid, zonder zelfs een afschrift te vergeten van de rede die zij aan u bij aanvang hebben gericht. Naast de triomfboog op de brug, rozen en bloemen en het voortreffelijke muzikaal ensemble uit Antwerpen. De binnenkomst van de heer [Henry II van Orléans, hertog] van Longueville in Münster kan nauwelijks vergelijkbaar zijn geweest. Ik heb, geloof ik, ruim een kwartier nodig gehad om deze brief aan Zijne Hoogheid [Frederik Hendrik] voor te lezen, die ik in vele jaren, zou ik zeggen, niet zo van ganser harte heb zien lachen, vooral toen hij zich voorstelde hoe dit prachtige ensemble de koets van u de gehele weg zou hebben vergezeld. Zijne Hoogheid had een levendig oordeel over de kwaliteit van de muziek, waarover de chronicteur meldt dat u beiden deze zo goed vond ‘dat u er meermalen om lachen moest.’
